

Masterclass Havensamenwerking

Samenwerking in Dynamische Omgeving, 29 juni 2016

Masterclass Havensamenwerking

Samenwerken in een Dynamische Omgeving

Inhoud

- Welkom
- Strategisch Omgevingsmanagement
- Workshop
 - Toelichting
 - Spelronde 1
 - Spelronde 2
 - Presentatie
- Paneldiscussie

i.s.m.

Masterclass Havensamenwerking

Welkom

- Actief Programma
- Samenwerking Movares, Buck Consultants en AA-Planadvies
 - Focus Movares: Duurzaam transport, Omgevingsmanagement en Ruimtelijke (Haven-)Inrichting.
- Focus BCI: Economische aspecten (Strategie en Operatie)
- Focus AA-Planadvies: Algemeen advies

i.s.m.

Masterclass Havensamenwerking

Strategisch Omgevingsmanagement

Giok Hwa Liem, omgevingsmanager Movares

Strategisch OmgevingsManagement

- **Oprechte** interesse in **belangen** van partijen
- Zoeken naar oplossing die door alle partijen:
 - gedragen wordt
 - als **winst** beoordeeld wordt

SOM is gebaseerd op:

- het Mutual Gains gedachtegoed
Fisher en Ury (MIT): *'Getting to Yes'*
- Invloeden van Sun Tzu (Chinese krijgsheer 500 v Chr).

SOM gaat uit van:

- Planmatig aanpak
- 10 SOM-principes, waaronder:
 - *Streef naar winst voor alle partijen*
 - *Werk aan oprechte interesse in de belangen van de stakeholders*
 - *Maak onderscheid tussen standpunten en belangen*
 - *Wees betrouwbaar, maak waar wat je zegt*
 - *Goede voorbereiding, goede analyse van de eigen situatie, de issues en de stakeholders*

i.s.m.

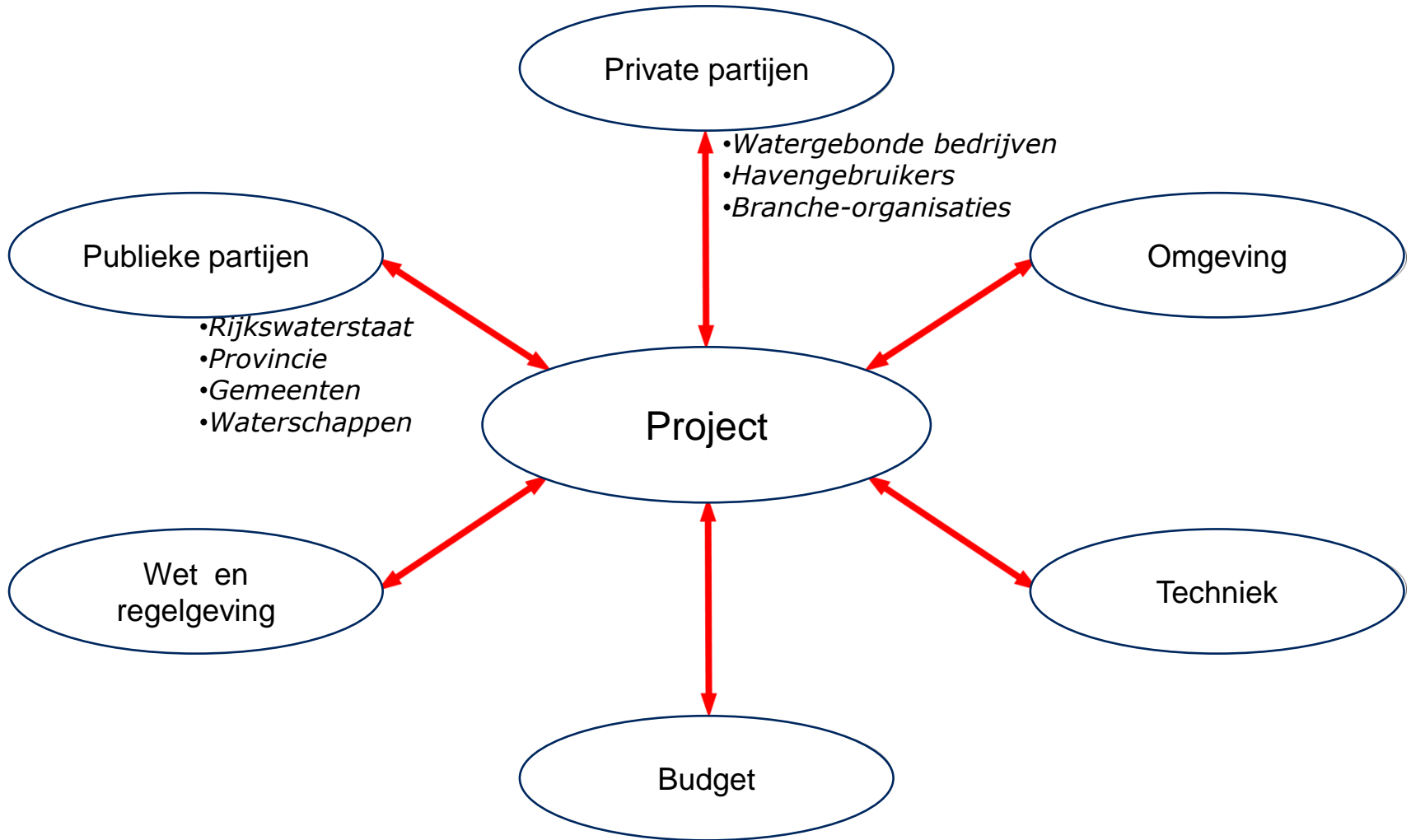

SOM-methodiek

Waarom SOM-methodiek in samenwerkingsproces?

Samenwerking = complex proces

Met veel partijen te maken ...

Stapsgewijs naar een gedragen oplossing

Verkennen

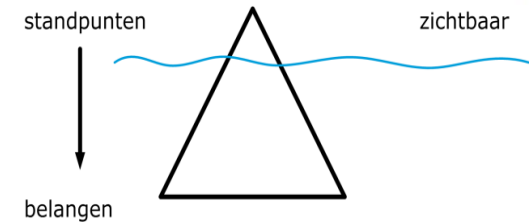
- Partijen maken kenbaar waarom ze willen samenwerken
 - Wat is het doel / de ambitie?
 - Welke motivaties?

Stapsgewijs naar een gedragen oplossing

Verkennen

- Verkennen: de kwaliteit van deze fase is cruciaal voor vervolg
- Valkuilen:
 - Verkenningsfase onder tijdsdruk te snel doorlopen
 - Geen onderscheid tussen standpunten en belangen

Onderscheid standpunten en belangen

- Standpunt: Ik wil vanavond echt om zes uur eten.
- **Vraag: Waarom** is het belangrijk voor je om echt om zes uur te eten?
- Mogelijke belangen:
 - ik heb een afspraak om zeven uur en anders haal ik die niet;
 - ik heb behoefte aan een lekker lange avond voor mezelf;
 - ik wil nog in de tuin werken voor het donker wordt;
 - ik heb tegen die tijd echt energie nodig.

SOM ondersteunt o.a. verkenningsfase

SOM-principe o.a.:

- Inventariseer issues en vervolgens de stakeholders
- Start de dialoog: oprechte interesse, wees betrouwbaar
- Zet resultaten in de SOM-matrix

Issue Stakeholder	Issue	Issue	Issue	Issue	Analyse belang	Participatie niveau
Stakeholder 1	Standpunt Belang	Standpunt Belang			Hoog	Participeren
Stakeholder 2		Standpunt Belang		Standpunt Belang	Midden	Communiceren
Stakeholder 3		Standpunt Belang				Communiceren
Stakeholder 4			Standpunt Belang		Laag	Informereren

Rood: belang zeer groot (fundamenteel)

Oranje: belang matig (niet fundamenteel)

Geel: belang gering

- Bepaal participatie niveau

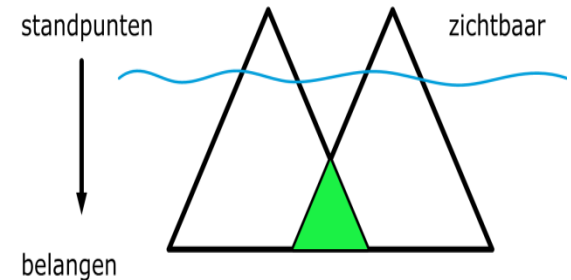
Velsertunnel		ON	ON OG	OG	Bereikbaarheid	Verkeershinder	verkeersmanagement	Mobiliteitsmanagement	Veiligheid	Beschikbaarheid	Onderhoud-baarheid	Vergunningen	Kabels en leidings	Belang	Macht	Participatie	Strategie
Stakeholder	contactpersoon																
INTERNE OVERHEID																	
S.1	Tunnelbeheer (operationeel)			x										1. beschikbaarheid, doorstroming op veiligheid 2. duidelijke kaders, elken en oplossing om te toetsen of men aan deze doelstelling voldoet, e.g. bv. afweging tussen veiligheid, beschikbaarheid, onderhoud. 3. Lokale situationele belangen ingevuld zien	I	p	separaat
S.1	Tunnelbeheer (operationeel)			x										brainstormsessie 11-10 (Gorda) info per mail 29-10; NES sessie bereikbaarheid 1-11 (Ingrid); verslag 7-11; geen commentaar	H	p	goed meenemen in proces en tijdig afspraken maken; sessie bereikbaarheid
S.1	Tunnelbeheer (operationeel)			x										Uitm. Overleg Ontw.B	A	p	goed meenemen in proces en tijdig afspraken maken ; aanhaken bij veiligheidsoverleg (ontwerp bouwplan)
S.1	Tunnelbeheer (operationeel)													1. overzichten en kennis op gebied van veiligheid delen en borgen 2. zorgen dat tunnels in Nederland veilig zijn - grote invloed op RWS (overzichtsverlening)		p	
S.1	Tunnelbeheer (operationeel)			x										Uitm. Overleg Ontw.B	D	p	goed meenemen in proces en tijdig afspraken maken ; aanhaken bij veiligheidsoverleg (ontwerp bouwplan)
S.1	Tunnelbeheer (operationeel)			x										afw. brainstormsessie 11-10; Uitm. Overleg Ontw.B	H	p	
S.1	Tunnelbeheer (operationeel)													brainstormsessie 11-10; info per mail 29-10; NES sessie bereikbaarheid 1-11 (Louis); verslag 7-11; commentaar verwerkt; mail aan Bert-Jan vraag over snelheid verlag 80km/h 6-11;		p	goed meenemen in proces en tijdig afspraken maken; sessie bereikbaarheid
S.1	Tunnelbeheer (operationeel)			x										info per mail 29-10; NES sessie bereikbaarheid 1-11; verslag 7-11; reactie verwerkt.	A	p	goed meenemen in proces en tijdig afspraken maken; sessie bereikbaarheid
S.1	Tunnelbeheer (operationeel)			x										Uitm. Overleg Ontw.B	H	p	
S.1	Tunnelbeheer (operationeel)			x										brainstormsessie 11-10; info per mail 29-10; NES sessie bereikbaarheid 1-11 door Louis vertegenwoordigd; verslag 7-11 ter info.	H	p	goed meenemen in proces en tijdig afspraken maken; sessie bereikbaarheid
S.1	Tunnelbeheer (operationeel)			x										Normeringsgesprek 5-11; verslag 7-11; per mail documenten gekregen 16-11; CC: [naam], [naam], [naam]	A	p	separaat

Zoeken naar gezamenlijke belangen

Delen

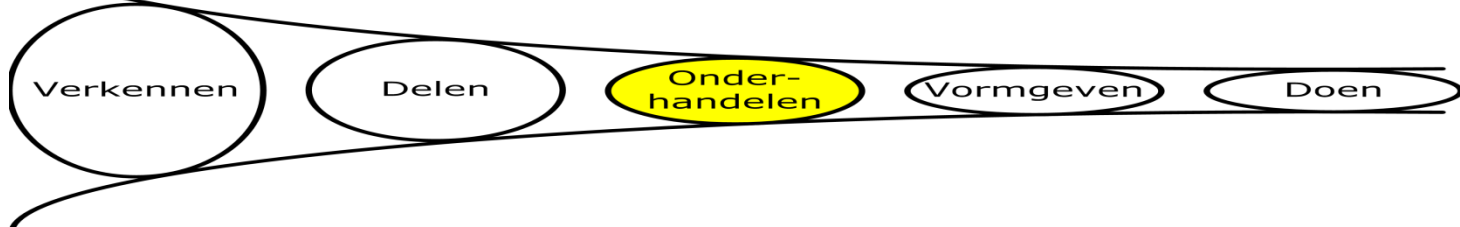
- Belangen met elkaar delen
- Zoek gemeenschappelijke belangen
- *Transparant / oprecht / betrouwbaar*
- Gezamenlijke onderzoeken
- Leg resultaten vast: intentieverklaring

Stapsgewijs naar een gedragen oplossing

Onderhandelen

- Vaststellen gemeenschappelijk doel / ambitie
- *Onderling begrip / gun-factor bepalen resultaat / afspraak*
- *Probeer tot een win – win situatie te komen*
- *Vergroot de “Koek” (meekoppel kansen)*
- Documenteer ook wensen die niet gehonoreerd zijn met reden (transparantie)

Stapsgewijs naar een gedragen oplossing

Vragen?

i.s.m.

Masterclass Havensamenwerking

Workshop – Toelichting Spel

Doelstelling Spel:

Door elkaars belangen beter te leren kennen,

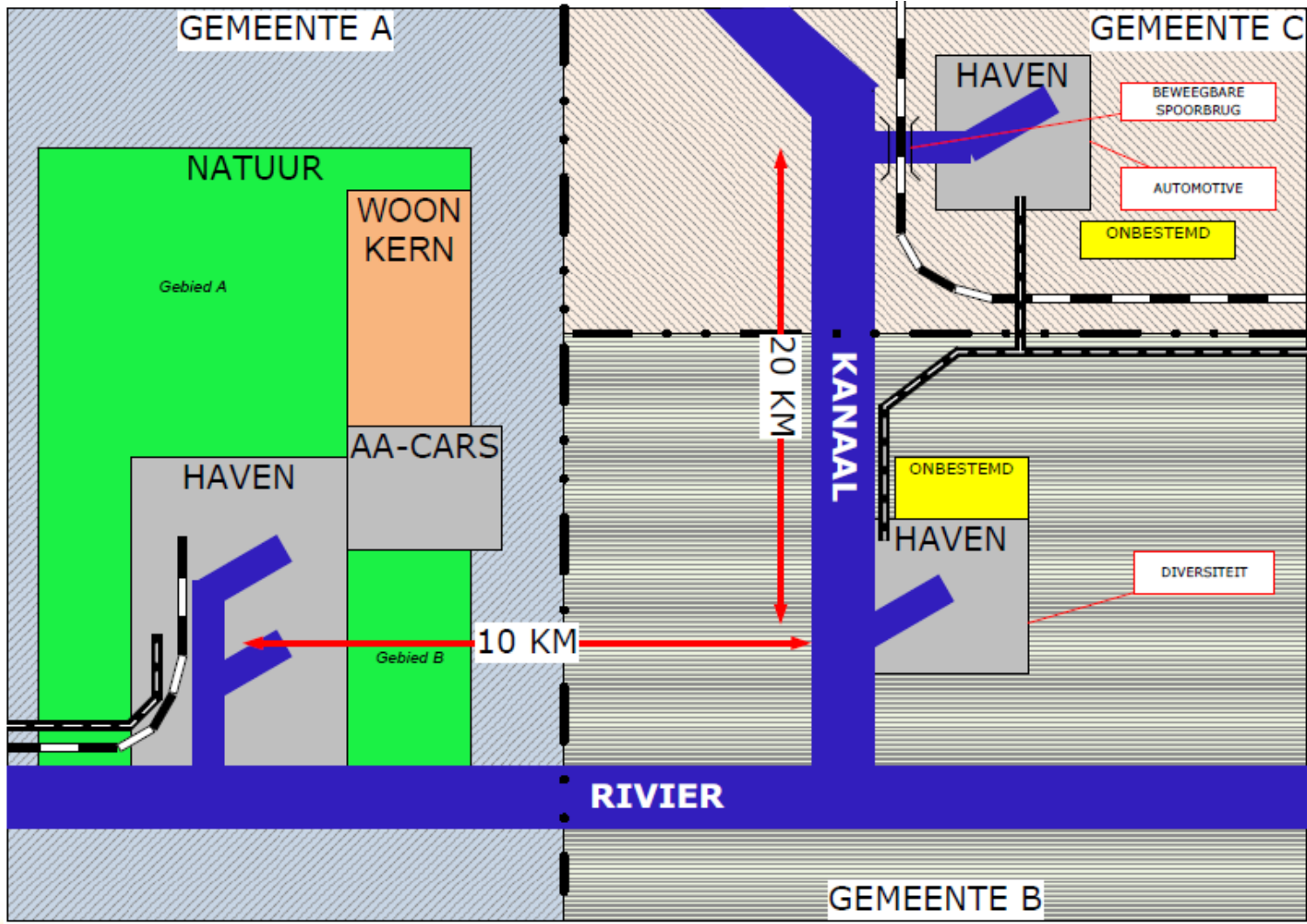
Kom je tot een gezamenlijk gedragen samenwerking

Toelichting Casus:

- 5 stakeholders: gemeenten A, B, C; AA-Cars en Natuurorganisatie
- Diverse Kenmerken:
worden plenair medegedeeld
- Diverse Belangen en Standpunten:
worden persoonlijk kenbaar gemaakt

Masterclass Havensamenwerking

Workshop – Toelichting Spel

- Gemeente A is een grote gemeente met een professioneel georganiseerde haven
- De haven ontvangt Deep Sea, Short Sea en Binnenvaart
- In gemeente A is een groot bedrijf in de automotive gevestigd die een belangrijke rol speelt in de haven als het gaat om ruimtegebruik; AA-Cars
- Gemeente A heeft een grote ontwikkeling doorgemaakt en is bezig met diverse uitbreidingen. De haven heeft een belangrijk aandeel in de werkgelegenheid
- In de haven zijn bedrijven aanwezig in diverse branches waarbij de volgende branches de kleur van de Haven bepalen: Biobased, Chemical,
- Er hebben zich bedrijven aangemeld (waaronder een groot bedrijf in de Biobasedindustry) en gemeente wil deze faciliteren
- De omgeving wordt gekenmerkt door een groot aangrenzend natuurgebied en een woonkern
- De hoeveelheid aanwezige kadeconstructie is krap en nog maar net toereikend voor de huidige activiteiten
- Gemeente A is erg aantrekkelijk voor bedrijven vanwege:
 - de goede voorzieningen in de haven
 - de duidelijk herkenbare positie in de omgeving
 - de professionaliteit die een positieve bijdrage levert aan het imago van de gevestigde bedrijven
 - goede conditie van de aanwezige infrastructuur

- Middelgrote gemeente met een haven. Ligging in het achterland op ca. 10 km van gemeente A
- Er is een willekeur aan bedrijvigheid in de gemeentelijke haven; verdeeld over bedrijven met bulkaanvoer, automotive, biobased, agrofood, chemicals
- Er is nog maar beperkte ruimte beschikbaar voor uitbreiding in de directe omgeving van het havengebied; dit deel ligt niet direct aan het water
- Er worden havengelden geïnd maar deze inkomsten zijn binnen de gemeente niet gelabeld
- De gemeente heeft inmiddels een aantal zaken in gang gezet om haar havenbeheer wat meer te organiseren; zo is ze bezig zich te oriënteren op een nieuwe havenverordening. En wil ze kijken of er anders kan worden om gegaan met het beheer van de infrastructuur. Er moeten echter nog hele grote stappen worden gezet om tot professioneel havenbeheer te komen
- Het onderhoud aan de huidige infrastructuur in de gemeente is slecht en behoeft extra aandacht

- Kleine gemeente met een haven. Ligging in het achterland en op ca. 30 km van gemeente A
- Vlak voor de haven ligt een beweegbare spoorbrug in de spoorlijn Alpha met beperkte doorvaarthoogte, tussen 06:00 en 23:00 een keer per uur te openen; verder gesloten
- De gemeente heeft geen georganiseerd havenbeheer en acteert daardoor adhoc en informeel
- De gemeente heeft nog aanzienlijke vrije gronden in haar bezit zonder bestemming en geen relatie met natuurgebieden
- De bedrijven in gemeente C houden zich bezig in de automotive industry
- De haven is in beheer bij de gemeente
- De bedrijvigheid in deze gemeente kent een hoge mate van innoverend vermogen gebaseerd op de productieprocessen in de automotive
- De natte infrastructuur in deze gemeente verkeert in een redelijke staat maar heeft geen specifieke aandacht
- De gemeente heeft geen afspraken met bedrijven over bijdrage aan beheer en onderhoud van de haven en kades; er is geen regeling voor havengelden etc

i.s.m.

Natuurorganisatie

Situatieschets

- Professionele organisatie die gewend is op bestuurlijk niveau te acteren
- Natuurgebied grenst aan de havens van gemeente A

- AA-Cars is al jarenlang in gemeente A gevestigd en heeft daardoor een grote invloed binnen de aanwezige bedrijfsvereniging
- AA-Cars wil graag uitbreiden vanwege een toename aan geproduceerde auto's
- Auto's worden vanuit gemeente A per schip afgevoerd naar Rotterdam
- Het aantal afvaarten vanuit de haven zal de komende jaren een stijging ondergaan vanwege de voorziene toename in productie van auto's

Masterclass Havensamenwerking

Workshop – Toelichting Spel

Rolverdeling:

- Rood: gemeente A
- Groen: gemeente B
- Geel: gemeente C
- Blauw: directeur AA-Cars
- Oranje: directeur Natuurorganisatie

Spelregels:

- Volg de instructies op je kaart
- Lees niet voor vanaf je kaart
- Leef je in en speel het spel

Verdeling over de ruimten:

- Learning Center: 2 groepen
- Auditorium: 4 groepen

i.s.m.

Masterclass Havensamenwerking

Spelronde 1

Doel:

Breng je belangen over de Bühne en zorg er voor dat je achter de belangen van je tafelpartners komt.

Doel:

- Realiseer het optimum voor elke deelnemer, rekening houden met de belangen.
- WIN-WIN

i.s.m.

Masterclass Havensamenwerking

Presentatie Resultaten Spel

Groep 1

Groep 2

Groep 3

Groep 4

Groep 5

Groep 6

i.s.m.

Masterclass Havensamenwerking

Paneldiscussie o.l.v. Bart Bouwens

Leden Panel:

- *Kees Verweij*
- *Gert Schouwstra*
- *Giok Hwa Liem*

Buck Consultants

AA-Planadvies

Movares